

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Славетний український байкар»

До 190-річчя від дня народження

Леоніда Глібова

Бібліографічний покажчик

Славутич 2017

Даний бібліографічний покажчик підготовлений працівниками Загальнономіського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2017 році 190-річчя від дня народження Леоніда Глібова – українського байкаря, поета, драматурга, видавця, публіциста.

Довідка містить біографію письменника, видання та статті про його життя і творчість, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:	Панова Л. І., Соловйова Л. О., Янченко О. О.
Комп'ютерний Набір:	Соловйова Л. О.
Відповідальна за випуск:	Портна Н. В.

...Він був лагідною людиною і глибоким ліриком у душі.

Д. Білоус

Біографія Л. Глібова

Леонід Іванович Глібов народився 5 березня 1827 р. у селі Веселий Поділ Хорольського повіту на Полтавщині в родині управителя маєтків магнатів Родзянків.

Навчався хлопець спочатку вдома: вчителькою його була мати Орина Гаврилівна, культурна та освічена жінка. Змалечку Леонід дуже любив всякі рослини, охоче доглядав за квітами, за що його прозвали «квітчастим королем». До нього навіть «прилипло» жартівливе привітання: «Здоров був, Льолику, квітчастий королику!».

З 1840 р. Леонід вчився у Полтавській гімназії, де дитячий ще інтерес до літератури зміцнів і поглибився після знайомства з творами видатних російських і українських письменників. Уже в перших класах гімназії він починає писати вірші російською мовою: його перша відома нам поезія «Сон» датована 1841 р. Частина написаних у гімназії поезій була надрукована 1847 р. в Полтаві окремою книжкою «Стихотворения Леонида Глебова». Замість очікуваних лаврів, перша книжка принесла авторові лише неприємності – інспектор гімназії зробив Глібову «внушение» та пригрозив карцером. Однак Глібов і далі продовжував писати вірші, а знайомство з О. Афанасьєвим-Чужбинським привернуло особливу увагу молодого поета до творчості Шевченка й Гребінки, яких Чужбинський знав особисто.

Важка хвороба змусила Глібова 1847 р. перервати навчання й повернутися додому. Після невдалої спроби вступити на медичний факультет Київського університету він 1849 р. вступає до Ніжинського ліцею князя Безбородька. В ліцеї, утвореному на базі Гімназії вищих наук, склалася міцна літературна традиція – його вихованцями були М. Гоголь, Є. Гребінка, А. Мокрицький

та інші діячі культури й літератури, імена яких на той час були вже широко відомі.

Нехтуючи заборонами й переслідуваннями, ліцеїсти захоплювалися читанням прогресивної періодики й пробували писати самі. Байки Глібова, писані ним у Ніжині, здобули визнання товаришів і навіть деяких викладачів; зокрема професор теорії та історії літератури М. Тулов вважав, що «байки Л. І. Глібова у показі побутового життя українців – цілком самостійна й дуже цінна праця і є великим внеском у літературу». Ці байки разом з віршами та етнографічними записами друкувалися в 1853-1861 рр. у додатках до «Черниговских губернских ведомостей».

Надто нещасливо склалися для Глібова обставини. Раптово помер його батько (провалився на Дніпрі під лід і застудився). Довелося на цілий рік залишити навчання й знову жити в себе на хуторі. Невдовзі померла і мати. Отож лицей він закінчив аж 1855 року.

Після закінчення 1855 р. лицю Глібова було призначено вчителем історії й географії в Чорному Осколі на Поділлі (1856). Письменницький авторитет Глібова на той час настільки зріс, що вже наступного року збірку його байок збиралися видавати в Чернігові й навіть Петербурзі.

Із серпня 1863 року Глібов зазнає адміністративних переслідувань, спричинених дружніми стосунками з одним із членів підпільного товариства «Земля і вода». І хоч жодних матеріалів, які б засвідчували близькість поета до революційних кіл, службам знайти не вдалося, видання «Черниговского листка» було припинено, Глібова звільнено з посади вчителя гімназії, а трохи згодом знищено нерозповсюджений тираж його «Байок».

Із жовтня 1863 р. для письменника розпочалися довгі місяці й роки безробіття під адміністративним наглядом; злидні, хвороби та домашні нещастя. Тільки наприкінці 1867 р.

чернігівське земство призначило його на посаду завідувача друкарнею, де він і працював до кінця життя.

Широке визнання в українській літературі Глібов здобув як байкар. Усього він написав понад сотню творів цього жанру. Перша збірка «Байки Леоніда Глібова», що містила 36 творів, вийшла у Києві 1863 р., але майже весь тираж її був знищений у зв'язку з валуєвським циркуляром. У 1872 р. вдалося видати другу, доповнену в порівнянні з першою, книгу байок, а 1882 р. – третю, що була передруком попередньої. Спроби надрукувати інші збірки Глібову не вдалися – перешкоджали цензурні заборони. Видання всього творчого доробку письменника-класика стало можливим за часів Радянської влади.

Ім'я Глібова – байкаря й лірика – стає дедалі відомішим в Україні. З 1890 р. в письменника налагоджуються контакти з львівськими журналами «Зоря» та «Дзвінок». На їхніх сторінках (епізодично й у деяких інших виданнях) письменник публікує майже половину свого байкового доробку, чимало ліричних віршів. 1891 р. українська громадськість відзначила 50-річчя літературної діяльності Глібова.

10 листопада (29 жовтня) 1893 р. Глібова не стало. Чернігів урочисто поховав свого великого громадянина. На пам'ятнику поетові, спорудженому на кошти громадськості, було викарбовано слова В. Самійленка, написані в день смерті Глібова.

...І от замовк твій голос, погас огонь ясний,
Що в темному світі окопі;
Але не вмре поет у пам'яті людській.
Згадаєм ми тебе в недоленьці лихій
І в кращий час нової долі.

Нині цей пам'ятник встановлено на подвір'ї садиби М.М. Коцюбинського. Пам'ятник, який сьогодні знаходиться на могилі визначного українського байкаря, встановлено у 1938 році.

Твори Л. Глібова

Глібов Л. Байки / Л. Глібов; Авт. передм. С. Д. Зубков; іл. художника А. М. Твердого. – К.: Дніпро, 1991. – 269 с. – (Б-ка укр. класики «Дніпро»).

Глібов Л. Байки / Л. Глібов // О. Бандура, Н. Волошина Українська література: підручник для 8 кл. – 6-те вид. – К.: Освіта, 2002. – С. 73-81.

Глібов Л. Байки / Л. Глібов // Криничка: Вірші, загадки, оповідання: Хрестоматія для позакласного читання / Уклад. Г. Рогінська. – Харків: Ранок-НТ, 2006. – С. 100-103.

Глібов Л. Байки / Л. Глібов // Українська байка / Упоряд. та передм. Б. Деркача, В. Косяченка. – К.: Дніпро, 1983. – С. 132-230.

Глібов Л. Байки / Л. Глібов // Українська література: Хрестоматія. 9 клас / Упорядники О. Борзенко, М. Сподарець. – 2-е вид. перероб. і доп. – Харків: Ранок, 2004. – С. 618-624.

Глібов Л. Байки. Поезії / Л. Глібов // Шляхи сподівань: Укр. літ-ра кінця XVIII – початку XX ст.: Навч. посібн. / Упорядкув. і передм. В. Шкляра. – К.: Грамота, 2003. – С. 418-434. – (Шк.б-ка).

Глібов Л. Вірші, байки / Л. Глібов // Веселка. Антологія укр. літератури для дітей в трьох томах. Т. 1: Твори дожовтневого періоду. Поезія. Для ст. шкіль. віку / Упоряд., літ.-критич. нариси Б. Чайковського; Передм. д-ра філол. наук І. Пільгука. – К.: Веселка, 1984. – С. 171-178.

Глібов Л. Журба: Вірш. Громада: Байка / Л. Глібов // Обрії: Зб. худож. творів для позакласного читання у 8-му кл. / Упоряд. Р. Вітенко. – К.: Рад. шк., 1991. – С. 24-26.

Глібов Л. І. Золота тарілочка: Вірші, байки та загадки: Для дошкільного віку / Л. І. Глібов. – К.: Веселка, 1994. – 96 с.

Глібов Л. Летить соловей за море...: Вірш / Л. Глібов // Пори року: зима, весна, літо, осінь. Для мол. та серед. шк. віку / Упоряд. та передм. Г. М. Кирпи. – К.: Школа, 2005. – С. 186.

Глібов Л. Поезії / Л. Глібов // Джерела пружно б'ють: Хрестоматія з української літератури для 9 класу / Уклав Б. Степанишин. – К.: Освіта, 1995. – С. 437-445.

Глібов Л. У степу: Вірш / Л. Глібов // Український вертеп: Вертеп у драматургії, прозі та поезії ХІХ-ХХ ст.: Збірник / Упоряд. М. Сулима. – К.: Дніпро, 2010. – С. 370-371.

Про життя і творчість

Бандура О. Глібов Леонід / О. Бандура, Н. Волошина // Українська література: підручник для 8 кл. – 6-те вид. – К.: Освіта, 2002. – С. 68-72.

Бондар М. П. Леонід Глібов / М. П. Бондар // Історія української літератури ХІХ ст.: Навчальний посібник. У 3-х кн. Кн. 2 / За ред. М. Т. Яценка. – К.: Либідь, 1996. – С. 144-164.

Бондар М. П. Леонід Глібов: Негативи, позитиви, маски / М. П. Бондар // Слово і час. – 1997. – № 4. – С. 52.

Глібов Леонід // Веселка. Антологія укр. літератури для дітей в трьох томах. Т. 1: Твори дожовтневого періоду. Поезія. Для ст. шкіль. віку / Упоряд., літ.-критич. нариси Б. Чайковського; Передм. д-ра філол. наук І. Пільгука. – К.: Веселка, 1984. – С. 169-171.

Глібов Леонід // Україна: Для дітей середн. шк. віку / Авт.-упоряд. В. М. Скляренко. – Харків: Фоліо, 2006. – С. 363. – (Дитяча енциклопедія).

Глібов Леонід // Українська Літературна Енциклопедія: В 5 т. – Т. 1: А-Г. – К.: Голов. ред. УРЕ ім. А. П. Бажана, 1988. – С. 429-430.

Глібов Леонід // Українські письменники: Довідник. – К.: Велес, 2013. – С. 47-51.

Глібов Леонід // Українські поети: Довідник / Відпов. за випуск М. І. Преварська. – К.: Велес, 2015. – С. 44-48.

Глібов Леонід // Усі українські письменники / Упорядники Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 161-166.

Глібов Леонід // Усі українські поети / Упоряд. Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 47-54.

Глібов Леонід // Усі цитати до творів з української літератури. 5-12 класи / Укладач Н. В. Курганова. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – С. 89-91.

Глібов Леонід // Шляхи сподівань: Укр. літ-ра кінця XVIII – початку XX ст.: Навч. посібн. / Упорядкув. і передм. В. Шкляра. – К.: Грамота, 2003. – С. 417. – (Шк. б-ка).

Глібов Леонід Іванович // Провідники духовності в Україні: Довідник / За ред. І. Ф. Кураса. – К.: Вища шк., 2003. – С. 192-193.

Горбатюк В. «Стоїть гора високая...»: До 185-річчя Леоніда Глібова / В. Горбатюк // Літературна Україна. – 2012. – 15 березня. – С. 12.

Грибніченко Т. Основні мотиви байок Леоніда Глібова / Т. Грибніченко, Г. Козачук // Вчимося писати твір з української літератури: 8-11 класи. – К.: Либідь, 2000. – С. 63-66.

Гриценко О. О. Байкар і педагог: До 180-річчя від дня народження Л. І Глібова / В. Гриценко // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2007. – № 1. – С. 81-85.

Дем'янівська Л. Глібов Леонід / Л. Дем'янівська // Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст: Довідник. – К.: Либідь, 2000. – С. 59-60.

Єфремов С. Леонід Глібов / С. Єфремов // Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 412-414.

Золотухін Г. О. Мотиви творчості Л. Глібова / Г. О. Золотухін, І. І. Жебка, Н. П. Литвиненко // Твір з укр. мови та літератури: Посібник для старшокласників та абітурієнтів. – К.: Наук. думка, 1997. – С. 40-46.

Кодлюк Я. П. Леонід Глібов / Я. П. Кодлюк, Г. С. Одинцова. // Сто двадцять розповідей про письменників: Довідник для вчителя початкових класів. – К.: Наш час, 2006. – С. 25-27.

Марценюк С. Слово і час Леоніда Глібова / С. Марценюк // Дивослово. – 1996. – № 9. – С. 60-61.

Мовчун А. Леонід Глібов та його твори у шкільному вивченні / А. Мовчун // Дивослово. – 2000. – № 2. – С. 44-52.

Оліфіренко С. М. Глібов Леонід / С. М. Оліфіренко, В. В. Оліфіренко, Л. В. Оліфіренко // Універсальний літературний словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 66.

Солод Ю. Леонід Глібов – славетний український байкар / Ю. Солод // Українська література: Конспект. – К.: Козаки, 1996. – С. 99-103.

Топська Н. Леонід Глібов // Н.Топська Любов – наснага, любов – журба...— Донецьк: ПП «КД "Перспект-Прес», 2007. – С. 114-137.

Черкаська Г. Леонід Глібов і дві його Параскеви / Г. Черкаська // Голос України. – 2016. – 24 листопада. – С. 12.

Чернов А. «Кохайте щиро правдоньку...»: До 190-річчя Леоніда Глібова / А. Чернов // Літературна Україна – 2017. – 9 березня. – С. 15.

Шпак В. Український Крилов чи самодостатній талант?: До 190-річчя від дня народження Леоніда Глібова / В. Шпак // Урядовий кур'єр. – 2017. – 25 лютого. – С. 9.

Розробки уроків

Крутько В. Леонід Глібов «Щука»: Комбінований урок у 6 класі / В. Крутько // Дивослово. – 2017. – № 4. – С. 38-39.

Стрельнікова І. Роль гумору в житті українців (ідейно-художній аналіз байок Леоніда Глібова «Муха і Бджола», «Жаба і Віл», «Щука»): Комбінований урок / І. Стрельнікова // Дивослово. – 2017. – № 4. – С. 33-37.

Інтернет-ресурси

Глібов Леонід [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BB%D1%96%D0%B1%D0%BE%D0%B2_%D0%9B%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B4_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 – Назва з екрану. – Дата останньої правки 20.01.2017. – (Дата звернення 23.02.2017).

Леонід Глібов – біографія [Електронний ресурс] // Бібліотека української літератури © ukrclassic.com.ua. – Електр. дані – Режим доступу:

<http://ukrclassic.com.ua/katalog/gg/glibov-leonid/156-leonid-glibov-biografiya> – Назва з екрану. – (Дата звернення 17.01.2017).

Леонід Глібов – біографія скорочено [Електронний ресурс] // ukrlitzno.com.ua. – Електр. дані – Режим доступу:

<http://www.ukrlitzno.com.ua/leonid-glibov-biografiya-skorocheno/> – Назва з екрану. – (Дата звернення 17.01.2017).

Леонід Глібов – життєвий та творчий шлях, біографічні статті [Електронний ресурс] // UkrLib: Бібліотека української літератури. – Електр. дані – Режим доступу:

<http://www.ukrplib.com.ua/bio/author.php?id=42> – Назва з екрану. – (Дата звернення 17.01.2017).

Леонід Глібов – біографія [Електронний ресурс] // Международный культурный портал Эксперимент.– Електр. дані – Режим доступу:

http://md-eksperiment.org/etv_page.php?page_id=2913&album_id=119&category=statiji. – Назва з екрану. – (Дата звернення 17.01.2017).

Леонід Глібов – біографія, вірші, поезія [Електронний ресурс] // Клуб поезії. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://www.poetryclub.com.ua/metr.php?id=89&type> – Назва з екрану. – (Дата звернення 17.01.2017).

Байки Леоніда Глібова [Електронний ресурс]. – Електр. дані. – Режим доступу:

<https://mala.storinka.org/%D0%B1%D0%B0%D0%B9%D0%BA%D0%B8-%D0%BB%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B4%D0%B0-%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D0%B0.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 17.01.2017).

Життєєпис Леоніда Глібова [Електронний ресурс]. – Електр. дані. – Режим доступу:

<https://mala.storinka.org/%D0%BB%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B4-%D1%96%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87-%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B1%D0%BE%D0%B2-%D0%B1%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.html> – Назва з екрану. – (Дата звернення 17.01.2017).

Зміст

Біографія Л. Глібова.....	3
Твори Л. Глібова.....	6
Про життя і творчість.....	7
Розробки уроків.....	10
Інтернет-ресурси.....	10